

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ І АУДИТУ

Кафедра обліку у державному
секторі економіки та сфері послуг

КУРСОВА РОБОТА

на тему:

Облік та аудит оборотних активів згідно з МСФЗ

Студентки 5 курсу групи **ОМОм-11**
напряму підготовки 6.03.05.09 «Облік і аудит»

Воронко Анастасії

Науковий керівник: .

к.е.н., доц. Яцишин С.Р.

Національна шкала _____

Кількість балів _____ Оцінка ECTS _____

Члени комісії :

_____
(підпис) _____
(прізвище та ініціали)

_____
(підпис) _____
(прізвище та ініціали)

_____
(підпис) _____
(прізвище та ініціали)

ТЕРНОПІЛЬ 2017

ЗМІСТ

Вступ.....	3
1. Поняття, класифікація та документальне оформлення оборотних активів, як об'єкта бухгалтерського обліку.....	5
2. Методи оцінки оборотних активів згідно з П(С)БО та МСБО.....	14
3. Контроль та аудит оборотних активів: мета, завдання та джерела інформації.....	25
Висновки.....	29
Список використаних джерел.....	30

ВСТУП

У світі інтенсивно розвиваються різноманітні процеси глобалізації, які поєднують різні країни та регіони, надаючи їм нових спільних рис. В умовах розвитку міжнародної економіки, розширення зовнішньоторговельних відносин, збільшення обсягів прямих іноземних інвестицій, все більш актуальним стає питання адаптації вітчизняного обліку до міжнародних стандартів. Усунення та уникнення впливу негативних внутрішніх та зовнішніх чинників можлива лише завдяки правильно організованому обліку доходів і витрат.

У зв'язку з появою нової концепції бухгалтерського обліку, обов'язковим елементом діяльності підприємства стало формування облікової політики. Саме в цьому документі вказують вибрані методи збору облікової інформації, її узагальнення та відображення у фінансових звітах.

В Україні фінансову звітність, складену відповідно до міжнародних стандартів, подають публічні акціонерні товариства, страхові компанії, банки та емітенти цінних паперів, а також інші підприємства, перелік яких визначено Кабміном. Хоча більшість положень національних П(С)БО і МСБО не суперечать один одному, але існує ряд відмінностей.

Важливо не лише правильно відображати в обліку та звітності господарські операції, які стосуються оборотних активів, а й регулярно здійснювати аудиторську перевірку для підтвердження достовірності інформації. На підприємствах та установах серед об'єктів обліку оборотні активи посідають чільне місце, оскільки саме від їх ефективного використання залежить швидкість обороту вкладеного капіталу та прибуток підприємства.

Процес адаптації національних стандартів до міжнародних змушує законодавчі органи постійно вносити зміни в регламентуючі документи,

нормативні акти та інші документи, які регулюють процес обліку оборотних активів, а також складання та подання звітності.

Методологічні засади формування інформації про оборотні активи та її розкриття визначаються національними та міжнародними положеннями.

Дану категорію досліджували різні економісти, а саме: Белокоз О., Бутинець Ф.Ф., Голов С. Ф., Голубнича Г. П., Жук В.М., Камінська Т.К., Канурна З.Ф., Коблянська Г.Ю., Колумбет О., Костюченко В. М., Лучко М.Р., Малютяк С., Полторак А.С., Пушкар М.С., Федорченко О.Є., Харламова О., Швець В.Г. Яцишин С.Р. тощо.

Актуальність досліджуваної теми зумовлена тим, що від ефективного формування, регулювання і використання оборотних активів залежить оптимальний рівень ліквідності, платоспроможності, та фінансової стійкості підприємства. Недостатність оборотних коштів може спричинити банкрутство, що змушує задуматись про вдосконалення системи управління оборотним капіталом.

Метою курсової роботи є відображення в обліку оборотних активів та їх перевірку згідно з міжнародними стандартами, а також порівняння національних стандартів та міжнародних стандартів.

Відповідно до мети нами були сформовані такі **завдання курсової роботи**:

- 1) дослідити поняття «оборотних активів», їх класифікацію та документальне оформлення;
- 2) вивчити методи оцінки оборотних активів згідно національних та міжнародних стандартів;
- 3) розглянути способи контролю, а також мету, завдання та джерела інформації аудиторської перевірки.

Об'єктом дослідження курсової роботи є оцінка, використання та документальне оформлення оборотних активів вітчизняних підприємств та установ.

1. ПОНЯТТЯ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ, ЯК ОБ'ЄКТА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Господарська діяльність будь-якого виробничого підприємства неможлива без активів, які формуються за рахунок власних і залучених коштів. Відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», активи – це ресурси, контрольовані підприємством в результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до надходження економічних вигід у майбутньому [15].

Активи класифікують за багатьма різними ознаками. Наприклад, за характером участі в процесі обороту господарські засоби поділяються на оборотні та необоротні активи.

Оборотні активи – грошові кошти та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи споживання протягом операційного циклу чи протягом дванадцяти місяців з дати балансу [15].

Необоротні активи – це сукупність майнових цінностей, які багаторазово беруть участь у процесі господарської діяльності підприємства. До необоротних господарських засобів належать засоби тривалістю використання більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік): основні засоби, нематеріальні активи, довгострокові фінансові інвестиції, довгострокова дебіторська заборгованість, інші необоротні активи.

Головним завданням для підприємства є раціональне використання оборотних активів. Для безперервного виробництва в умовах високого рівня інфляції та збільшення конкуренції важливим є оптимізація та ефективне використання джерел фінансування поточних активів. Це впливає на виконання виробничої програми підприємства, забезпечення стійкого

фінансового стану, дотримання зобов'язань перед покупцями та забезпечення подальшої конкурентоспроможності підприємства.

У сучасній економічній літературі існують різноманітні поняття: оборотні активи, оборотні кошти, оборотні фонди, оборотні засоби, оборотній капітал. Багато непорозумінь пов'язано з неправильним перекладом слів та відсутністю еквівалентів в українській мові.

Оборотні кошти – це форма руху вартості та її кругообігу на виробничому підприємстві. Вони авансуються у вигляді грошей для придбання або створення основної та допоміжної сировини, матеріалів, готової продукції та виробничого інструменту [6].

Оборотні фонди – це всі джерела формування оборотних коштів (фонд).

Оборотній капітал – капітал, що постійно знаходиться в обороті і споживається у процесі одного операційного циклу чи протягом 12 місяців з дати складання балансу [6].

Оборотні активи – це активи, що обслуговують один виробничий процес та забезпечують його безперервність. Під цим поняттям також розуміють сукупність всіх майнових цінностей підприємства, які обслуговують певний господарський процес та цілком споживаються протягом одного виробничо-комерційного циклу [6].

Класифікація оборотних активів підприємства:

- 1) Відповідно до джерел формування оборотні активи поділяють на: оборотні активи, що формуються за рахунок власного капіталу або залучених джерел.
- 2) Відповідно до складу оборотні активи включають: запаси, поточні біологічні активи, дебіторську заборгованість, поточні фінансові інвестиції, гроші та їх еквіваленти, витрати майбутніх періодів та інші оборотні активи.
- 3) Відповідно до рівня ліквідності оборотні активи складаються з абсолютно ліквідних оборотних активів (гроші та їх еквіваленти та

поточні фінансові інвестиції), середньо ліквідних (всі види дебіторської заборгованості), низько ліквідних (запаси, поточні біологічні активи, витрати майбутніх періодів у частині, термін погашення якої менше 1 року) та важко ліквідних оборотних активів (витрати майбутніх періодів більше 12 місяців).

- 4) Відповідно до форми функціонування оборотні активи бувають матеріальні (запаси та поточні біологічні активи) та фінансові (гроші та їх еквіваленти, всі види дебіторської заборгованості, поточні фінансові інвестиції та витрати майбутніх періодів).
- 5) Відповідно до місця у відтворювальному процесі оборотні активи поділяються на оборотні активи у сфері обігу та у сфері виробництва.
- 6) Відповідно до рівня варіабельності розміру оборотні активи бувають постійні (активи, що протягом досліджуваного періоду постійно перебувають у складі оборотних активів підприємства) і змінні (їх обсяг постійно коливається залежно від впливу різних факторів).
- 7) Відповідно до характеру організації оборотні активи складаються з нормованих (активи, за якими можна розрахувати норматив або мінімальну потребу для більш ефективного їх використання) та ненормованих.

Незважаючи на різноманітні класифікації, до оборотних активів належать такі елементи, ефективне управління якими дозволяє підприємству досягти ще більше конкурентної переваги на ринку. Крім того, на ньому неможливо чітко розмежувати різні елементи оборотних активів, адже зі сфери виробництва вони переходять у сферу обігу і навпаки. Можна сказати, що оборотні активи перебувають в постійному русі та проходять такі стадії кругообігу, як: грошову – виробничу – товарну.

Перевагами оборотних активів є висока ліквідність, можливість швидкої реструктуризації, можливість підвищення швидкості обігу шляхом раціонального управління, а також частина оборотних активів вже є готовим засобом платежу. Недоліками поточних активів є високий рівень фінансових

ризиків, знецінення грошових коштів в результаті інфляційних процесів та додаткові витрати на зберігання зайвих оборотних активів.

Частка оборотних активів в загальних активах підприємства може бути різною залежно від галузі, в якій воно працює, та, незважаючи на це, пріоритет повинен бути зміщений в сторону не частки оборотного капіталу, а оптимальному її співвідношенні. У довгостроковій перспективі обсяг оборотних активів має бути достатнім та оптимальним для забезпечення продуктивного функціонування, як виробничої, так і фінансової системи підприємства. Також, потрібно зауважити, що вони повинні бути ефективними у плані поточної та операційної діяльності підприємства, таким чином, забезпечуючи платоспроможність та ліквідність даного суб'єкта господарювання на потрібному рівні.

До основних складових оборотних активів відносять: грошові кошти (включно з високоліквідними цінними паперами), запаси та дебіторську заборгованість.

Первинна документація, що підтверджує рух грошових коштів, повинна бути належним чином упорядкована. Типові форми первинних документів, щодо касових операцій, затверджені Міністерством статистики використовуються на всіх підприємствах, незалежно від форми власності і відомчої підпорядкованості.

Документи, що підтверджують рух грошових коштів в касі:

- КО-1 Прибутковий касовий ордер;
- КО-2 Видатковий касовий ордер;
- КО-3,3а Журнал реєстрації прибуткових та видаткових касових документів;
- КО-4 Касова книга;
- КО-5 Книга обліку прийнятих та виданих касиром грошей.

Підприємства, що здійснюють розрахункові операції у готівковій чи безготівковій формі (із використанням платіжних карток, чеків, тощо) при

реалізації товарів (наданні послуг) у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг, повинні обов'язково видавати наступні документи :

- ФКЧ-1 Фіскальний касовий чек на товари (послуги);
- ФКЧ-2 Фіскальний касовий чек видачі коштів;
- РК-1 Розрахункова квитанція.

Раціональна організація документування запасів впливає на правильність відображення в обліку вартості списаних запасів на виробництво, незавершеного виробництва та узагальнення результатів господарської діяльності.

Господарські операції, що стосуються руху запасів оформлюються типовими первинними документами. Доцільність використання таких документів визначається головним бухгалтером і залежить від розміру підприємства та галузі.

Типові документи, якими оформлюються операції, пов'язані з рухом виробничих запасів:

1. Надходження та оприбуткування запасів:

- ТН-1 Товаро-транспортна накладна;
- Рахунок-фактура;
- М-20 Накладна на відпуск товарно-матеріальних цінностей;
- М-2 Довіреність;
- Акт закупки товарно-матеріальних цінностей;
- Журнал обліку вантажів, що надійшли;
- М-4 Прибутковий ордер;
- М-7 Акт про приймання матеріалів.

2. Документи, які стосуються складського обліку:

- М-12 Картка складського обліку матеріалів;
- М-16 Матеріальний ярлик;
- М-13 Регістр прийняття - здачі документів;
- М-14 Відомість обліку залишків матеріалів на складі;

- М-18 Сигнальна довідка про відхилення фактичного залишку матеріалів від встановлених норм запасу;
- М-19 Матеріальний звіт.

3. Документи з обліку списання, вибуття, витрачання матеріалів:

- М-8,9 Лімітно-забірна картка;
- М-10 Акт-вимога на заміну (додатковий відпуск) матеріалів;
- М-11 Накладна-вимога на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів.

Зазвичай, документи щодо обліку запасів надходять від контрагентів або їх складають працівники інших підрозділів підприємства, тому потрібно чітко дотримуватись графіку документообігу. Оскільки своєчасне відображення операцій залежить від термінів передачі документів для обробки до бухгалтерської служби.

Експедитор за довіреністю отримує запаси у постачальників, на залізничній та автобусній станціях, чи в аеропорту. Виробничі запаси оприбутковують у відповідних одиницях виміру. У випадку, якщо запаси надходять в одних одиницях, але витрачаються в інших, то їх обліковують в двох одиницях виміру.

Варто зауважити, що для документування малоцінних та швидкозношуваних предметів розроблено окремі форми первинних документів. Правила застосування документів щодо надходження, переміщення та списання МШП регламентуються Положенням про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку №88 та іншими нормативними актами.

Типовими формами первинних документів для обліку МШП є:

- МШ-1 Відомість на поповнення (вилучення) постійного запасу інструментів (пристроїв);
- МШ-2 Картка обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів,
- МШ-3 Замовлення на ремонт або заточування інструментів (пристроїв);
- МШ-4 Акт вибуття малоцінних та швидкозношуваних предметів;

- МШ-5 Акт на списання інструментів (пристроїв) та їх обмін на придатні;
- МШ-6 Особова картка обліку спецодягу, спецвзуття та запобіжних пристроїв;
- МШ-7 Відомість обліку видачі (повернення) спецодягу, спецвзуття та запобіжних пристроїв;
- МШ-8 Акт на списання малоцінних та швидкозношуваних предметів.

Відпуск інструментів та інших предметів у тривале користування оформлюється вимогою, яка складається у двох примірниках. Також для обліку руху МШП використовують первинні документи з обліку матеріалів (форми М-4, М-8, М-9, М-11).

Документальне оформлення операцій щодо дебіторської заборгованості здійснюється на основі договорів з контрагентами та інших документів, які засвідчують факт здійснення операції.

Документи, що стосуються відображення дебіторської заборгованості:

- За майно передане у фінансову оренду - договір оренди, акт приймання-передачі основних засобів, довідки та розрахунки бухгалтерії;
- Векселі одержані - вексель, акт приймання-передачі векселя, прибуткові касові ордери, виписка банку;
- Розрахунки з вітчизняними покупцями - накладна, рахунок-фактура, рахунок, акт приймання-передачі виконаних робіт, довідка (розрахунок) бухгалтерії, податкова накладна, товарно-транспортна накладна, виписка банку;
- Резерв сумнівних боргів - довідка, розрахунки бухгалтерії;
- Розрахунки за виданими авансами - платіжне доручення, виписка банку;
- Розрахунки з підзвітними особами - звіт про використання коштів наданих на відрядження або під звіт з доданими виправдовуючими документами;

- Розрахунки за нарахованими доходами - довідка, розрахунок бухгалтерії, виписка банку, прибутковий касовий ордер, видатковий касовий ордер;
- Розрахунки за відшкодуванням - протокол засідання інвентаризаційної комісії, наказ керівника, документи, які підтверджують внески з завданих збитків відшкодування матеріальної шкоди – накладна, прибутковий касовий ордер тощо, заява працівника;
- Розрахунки за позиками членам кредитних спілок - договір між членами кредитних спілок, видатковий касовий ордер, платіжне доручення, накладна, квитанція до прибуткового касового ордеру;
- Розрахунки з іншими дебіторами прибутковий та видатковий касові ордери, накладна, рахунок, виписка банку, довідка (розрахунок) бухгалтерії.

Оформлення документації щодо розрахунків з підзвітними особами також потребує уваги. Працівників відправляють у відрядження за наказом керівника, у якому вказано: назва підприємства, на яке відправляється працівник, місто, термін відрядження і мета. Також складають кошторис витрат, в якому розраховують суму авансу, необхідну для видачі.

Рух всіх продовольчих і непродовольчих товарів оформлюється наступними документами: товаро-транспортні накладні, рахунками-фактурами, прибутково-видатковими накладними, приймальними актами, свідоцтвом про якість товару та сертифікат відповідності державній сертифікації. Для імпортних товарів важлива наявність сертифікатів, викладених українською мовою або мовою країни-експортера та дані сертифікати мають бути завірені печаткою постачальника.

Інформація про здійснені господарські операції, які пов'язані з рухом і наявністю оборотних активів повинна відображатися у фінансовій звітності, оскільки на її основі приймаються управлінські рішення.

Кожне підприємство повинне мати налагоджену систему управління оборотними активами, таким чином, щоб це призводило до заощадження

коштів і зменшення втрат самого суб'єкта господарювання. Використання сучасних логістичних методів управління допоможе раціоналізувати та оптимізувати систему організації оборотних активів, а також покращити конкурентне становище на ринку за рахунок скорочення витрат.

Важливе значення для підприємства має застосування комп'ютерних технологій щодо обліку запасів. Точна інформація про кількісні, якісні характеристики запасів та їх види дає можливість з легкістю використовувати всі методи оцінки запасів, затрачаючи при цьому мінімум часу та праці.

Таким чином, ефективна діяльність підприємства забезпечується саме завдяки правильній організації обліку запасів, необхідними передумовами якої є:

- 1) раціональна організація складського обліку;
- 2) наявність інструкції щодо обліку запасів;
- 3) розроблення номенклатури запасів;
- 4) правильні класифікація та групування запасів;
- 5) розроблення норм та правил витрачання запасів.

2. МЕТОДИ ОЦІНКИ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ЗГІДНО З П(С)БО ТА МСБО

Важливе місце в організації обліку та контролю посідає оцінка наявних на підприємстві та установі оборотних активів. Від обраної методики залежать якість та достовірність відображених у звітності показників, які характеризують майнове і фінансове становище суб'єктів господарювання.

У бухгалтерському обліку оборотні активи відображаються у грошовому виразі із застосуванням наступних методів оцінки: історична собівартість, поточна собівартість, вартість продажу або реалізації та теперішня вартість.

Історична собівартість активів включає ціну їх придбання і всі витрати, пов'язані із приведенням їх у стан використання за призначенням (транспортні витрати, мито тощо). Історична собівартість оборотних активів, виготовлених підприємством – це їхня виробнича собівартість. Оцінка за такою собівартістю відображає активи за сумою сплачених грошових коштів або за справедливою вартістю компенсації, що була видана на момент купівлі.

Якщо оцінюють за поточною собівартістю, то актив відображають як суму грошових коштів (їх еквівалентів), що була б сплачена у разі придбання оборотних активів у даний момент. Інколи таку вартість ототожнюють з ринковою вартістю.

Поняття відновлювальної собівартості застосовується до оборотних активів, які періодично замінюються, наприклад, запаси.

Продажна вартість чи вартість реалізації показує суму грошових коштів та їх еквівалентів, яку могло б отримати підприємство при продажі активу за звичайних умов на поточний момент.

Оцінка за теперішньою вартістю показує теперішню дисконтовану вартість майбутніх чистих надходжень грошових коштів (їх еквівалентів).

Таким чином, оцінка – це реальний показник обсягів господарських засобів та джерел їх формування, а також результатів господарської діяльності у грошовому вимірнику. Загальноприйнятими оцінками вважаються собівартість та ціна. Собівартість являє собою суму всіх витрат (у грошовому виразі), понесених на виготовлення продукції. Щодо цін, то їх є велика кількість видів: планові, фактичні, договірні, лімітні, тверді тощо.

Оборотні активи можуть надходити на підприємство різними шляхами: виготовлені власними силами, придбані у постачальника, отримані як внесок до статутного капіталу, безоплатно одержані, а також в результаті повного або часткового обміну на подібні або неподібні активи.

Методика оцінки оборотних активів підприємств регулюється наступними нормативно-правовими актами: НП(С)БО 1, П(С)БО 9, П(С)БО 10, П(С)БО 13, МСБО 2, МСБО 7, МСБО 1, МСБО 8, МСБО 18, МСБО 32, МСБО 39 [8 – 18].

Головною формою фінансової звітності, що містить інформацію про надходження та видаток грошових коштів в результаті ведення господарської діяльності на підприємстві, є «Звіт про рух грошових коштів» за звітний період. Даний звіт складається з трьох розділів, оскільки відображає рух грошових коштів від трьох таких видів діяльності, як операційна, інвестиційна та фінансова. Звіт може складатися двома способами: за прямим або непрямим методом з використанням відповідної форми. Метою даного звіту є надання користувачам правдивої, повної та неупередженої інформації про зміни, які відбулись у грошових коштах та їх еквівалентах у звітному періоді. Користувачі, проаналізувавши подану у звіті інформацію, можуть зробити висновки про сильні і слабкі сторони підприємства, його теперішні та потенційні проблеми, певні недоліки в управлінні, фінансовій або-господарській діяльності.

В Україні основні положення, які регулюють складання та подання «Звіту про рух грошових коштів» наведені у НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [15], у зарубіжних країнах застосовується МСБО 7

«Звіт про рух грошових коштів» [10].

Спільною рисою вітчизняних та зарубіжних стандартів є побудова звіту, а саме наявність таких розділів:

1.Рух коштів у результаті операційної діяльності. НП(С)БО 1 дає таке визначення терміну «операційна діяльність» – основна діяльність підприємства та інші її види, що не відносяться до інвестиційної та фінансової діяльності. Основна діяльність – це всі господарські операції, які пов'язані з виробництвом та реалізацією продукції, тобто діяльність, яка є головною метою заснування підприємства та забезпечує основну частку доходу.

2.Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності. Відповідно до НП(С)БО 1, інвестиційна діяльність – це придбання та реалізація тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів [15]. Однак в МСБО 7 інвестиційна діяльність не включає інвестиції, які вважаються грошовими еквівалентами. У міжнародній практиці інвестиція визначається як еквівалент грошових коштів, коли вона вільно конвертується у певну суму грошових коштів та характеризується незначним ризиком зміни вартості. Таким чином, згідно МСБО 7 поточні фінансові інвестиції можуть бути віднесені до складу операційної діяльності.

3.Рух коштів у результаті фінансової діяльності. НП(С)БО 1 дає наступне визначення фінансовій діяльності: діяльність, яка призводить до змін у складі та розмірі власного або позикового капіталів підприємства. Національні стандарти відносять банківські позики, зокрема овердрафти, до фінансової діяльності. У міжнародних стандартах банківські позики, зазвичай, відносять до фінансової діяльності. Однак що стосується банківських овердрафтів, які погашаються за вимогою, то їх показують у складі операційної діяльності, оскільки вони є важливою частиною управління грошовими потоками та характеризують операційну діяльність.

Відмінною рисою є трактування поняття грошові кошти. Згідно з

НП(С)БО 1 термін грошові кошти включає готівку, кошти на рахунках в банках і депозити до запитання, а згідно МСБО 7 до грошових коштів відносять готівку в касі та депозити до запитання. У національних стандартах використовують поняття «рух грошових коштів», тоді як у міжнародних застосовують термін «грошові потоки», хоча тлумачення термінів є однаковими. Відповідно до національних стандартів форма Звіту про рух грошових коштів є регламентованою та обов'язковою для всіх підприємств, тоді як МСБО 7 лише в загальному описує форму такого звіту.

Ще одною відмінною рисою є те, що за НП(С)БО сплату податку на прибуток показують у Звіті про рух грошових коштів у складі операційної діяльності. Тоді, як при застосуванні міжнародних стандартів, грошові потоки, які виникають від податку на прибуток, класифікують як грошові кошти від операційної діяльності лише тоді, коли їх не можна ототожнити з фінансовою або інвестиційною діяльністю.

В Україні облік запасів та відображення інформації про них у фінансовій звітності регулюється П(С)БО 9 «Запаси», тоді як у зарубіжних країнах використовуються МСБО 2 «Запаси».

Відповідно до П(С)БО 9 запасами є активи, що утримуються для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності; перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва; утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством [16].

Основними завданнями бухгалтерського обліку виробничих запасів є:

- 1) правильне та своєчасне документальне оформлення всіх операцій з руху матеріальних цінностей;
- 2) виявлення та відображення витрат, пов'язаних з їх заготівлею;
- 3) контроль за надходженням, заготівлею матеріальних цінностей, їх зберіганням;
- 4) одержання точних відомостей про залишки запасів, що знаходяться на складах і в коморах;

5) правильне та своєчасне виявлення запасів, які не використовуються на підприємстві та підлягають реалізації.

Згідно з П(С)БО 9 «Запаси» куплені або виготовлені на підприємстві запаси обліковуються за первісною вартістю, яка також є їх собівартістю.

Відповідно до П(С)БО 9 «Запаси» до первісної вартості відносять:

- 1) суму, яку потрібно оплатити постачальнику та інші витрати, пов'язані з пошуком необхідних запасів (інформаційні, посередницькі тощо);
- 2) ввізне мито;
- 3) непрямі податки, що пов'язані із придбанням запасів та не будуть в подальшому відшкодовані підприємству;
- 4) витрати на перевезення, завантаження/розвантаження запасів, їх страхування;
- 5) інші витрати, що пов'язані з купівлею запасів.

Відповідно до МСБО 2 «Запаси» собівартість (початкова вартість) включає в себе:

- 1) ціну придбання;
- 2) імпортне мито;
- 3) інші податки, які не будуть відшкодовуватися податковими органами;
- 4) транспортні та експедиторські витрати;
- 5) інші витрати, що будуть понесені при купівлі запасів.

Таке поняття, як первісна вартість в МСБО 2 відсутнє.

Таким чином, відмінностей між П(С)БО 9 та МСБО 2 майже немає, лише те, що список, поданий національними положеннями більш деталізований. Ще однією відмінністю є те, що згідно МСБО 2, вартість торгових знижок, повернення платежів та аналогічні статті вираховуються із витрат на закупівлю запасів, чого немає в П(С)БО 9.

Відповідно до П(С)БО 9 оцінка відпуску запасів на виробництво або їх вибуття здійснюється такими методами: ФІФО, ідентифікованої собівартості

одиниці запасу, середньозваженої собівартості, нормативних затрат або за ціною продажу. Метод, що використовується підприємством має бути описаний в обліковій політиці.

У процесі визначення ціни запасів, що відпускаються у виробництво майже щоразу виникають труднощі, оскільки впродовж звітного періоду ціни змінюються. Купуючи та реалізуючи один вид активів, часто неможливо виявити, які одиниці вже витрачені, а які ще є в наявності. Для достовірного відображення в обліку потрібно чітко знати, в якому порядку їх списувати, щоб не було розбіжностей із фактичною наявністю запасів.

Найбільш ефективними та найпоширенішими методами списання запасів є: метод ФІФО, середньозваженої собівартості та ідентифікованої собівартості конкретної партії активів.

Суть методу ФІФО (first-in, first-out) полягає в тому, що першими вибувають ті, активи, які були першими придбані. Даний метод простий у застосуванні, але має значний недолік. В умовах постійного зростання цін, запаси списуються за заниженими цінами, як наслідок, показник валового прибутку буде набагато вищим, ніж є насправді.

При методі середньозваженої собівартості оцінка одиниці запасу визначається шляхом ділення суми вартості залишку цих запасів на початок звітного періоду та вартості отриманих запасів впродовж звітного періоду на їх сумарну кількість. Даний метод враховує коливання цін і вирівнює їх.

Приклад. На початок звітного періоду на підприємстві обліковувалося 150 одиниць матеріалу за ціною 10 грн за одиницю. Протягом звітного періоду підприємство придбало матеріалу:

- 30 одиниць за ціною 15 грн за одиницю;
- 40 одиниць товару за ціною 20 грн за одиницю.

У даному звітному періоді також було списано 70 одиниць матеріалу на потреби виробництва.

У нашому прикладі середньозважена собівартість складає: $(150 \times 10 + 30 \times 15 + 40 \times 20) / (150 + 30 + 40) = 12,50$ (грн) Розрахунок середньозваженої

собівартості представлено в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Рух матеріалів	Кількість одиниць матеріалу, шт.	Ціна однієї одиниці матеріалу, грн.	Загальна вартість матеріалу, грн.
Залишок матеріалу на початок місяця	150	10,00	1500,00
Придбано			
Партія №1	30	15,00	450,00
Партія №2	40	20,00	800,00
Разом	220		2750,00
Списаний матеріал	70	12,50	875,00
Залишок на кінець місяця	150	12,20	1875,00

За методом ідентифікованої собівартості оцінюються запаси, що відпускаються і послуги, для виконання спеціальних проектів, а також запаси, які не можуть замінити одне одного.

Відповідно до МСБО 2, списання запасів може відбуватись такими способами: метод конкретної ідентифікації, метод ФІФО, метод ЛІФО (last-in, first-out), метод стандартних витрат та метод роздрібних цін.

Метод конкретної ідентифікації використовується для вибуття запасів, які були придбані (виготовлені) для конкретного замовлення, проте даний метод є недоречним при обліку великої кількості запасів.

Методи стандартних витрат та роздрібних цін застосовуються при наявності великої кількості запасів (наприклад, у роздрібній торгівлі) та коли їх результати приблизно дорівнюють собівартості запасів.

Отже, істотних відмінностей в обліку вибуття запасів немає, хоча згідно з П(С)БО 9 таких методів є більше, однак деякі застосовуються вкрай рідко.

Щодо оцінки запасів на дату балансу, то згідно П(С)БО 9 запаси

оцінюють за найменшою з двох вартостей: первісною або чистою вартістю реалізації, а згідно з МСБО 2 виключно за чистою реалізаційною вартістю.

Всі П(С)БО певною мірою ґрунтуються на МСФЗ, проте існують певні відмінності в обліку запасів.

Відповідно до українського законодавства, запаси, отримані до моменту переходу права власності повинні обліковуватись інакше, як матеріали, на які суб'єкт господарювання має всі права. Якщо підприємство не має права власності на матеріали та інші запаси, які надійшли, то їх потрібно обліковувати на позабалансових рахунках. Щодо міжнародних стандартів для малих та середніх підприємств, то запаси визнаються активами та обліковуються на балансі підприємства незалежно від права власності.

МСБО 2 «Запаси» містить алгоритм визначення собівартості та подальшого визнання витрат, включаючи будь-яке часткове списання до чистої вартості реалізації, або застосування формул собівартості, які використовують до визначення собівартості запасів.

Перед підготовкою річної фінансової звітності проводиться інвентаризація запасів у місцях їх зберігання. На основі результатів проведеної інвентаризації визначаються та оцінюються залишки запасів на кінець звітного періоду, вони списуються у дебет рахунків відповідних запасів з кредиту рахунка фінансових результатів.

Запаси також повинні відповідати критеріям визнання активу. Адже запаси, які ніколи не призведуть до надходження економічних вигід в майбутньому, потрібно списати на витрати періоду і присвоїти даним активам статус «неліквідних». Ступінь неліквідності оцінюють, виходячи з професійного судження.

При складанні фінансової звітності перевіряється можливе знецінення запасів, тобто зниження їх вартості та інші втрати активів, спричинені псуванням, браком тощо. Дані витрати включаються до витрат того періоду, в якому відбувалися ці події. У випадку знецінення потрібно привести

балансову вартість до чистої вартості реалізації, шляхом їх списання або за допомогою створення резерву знецінених запасів. Списання запасів відображається по дебету витратних рахунків звітного періоду (наприклад, операційні витрати) та по кредиту рахунків відповідних запасів, у такому випадку ці витрати відобразатимуться, як операційні, у Звіті про прибутки та збитки.

Згідно з МСФЗ відсутня категорія малоцінних та швидкозношуваних предметів. Складаючи річну фінансову звітність за міжнародними стандартами потрібно: за ознакою не суттєвості списати вартість МШП на витрати (якщо вони мають невелику вартість) або обліковувати їх у складі запасів на окремому субрахунку аналогічно до інших оборотних активів.

Також у МСФЗ немає напівфабрикатів як окремого елемента запасів. У випадку, коли дана стаття є суттєвою, то її обліковують у складі запасів, дотримуючись критеріїв визнання.

Відповідно до МСФЗ немає чітких правил щодо обліку запасів, які були отримані як внесок до статутного капіталу, безоплатно одержані, або надійшли в результаті обміну на інші запаси. Також відсутні правила відображення транспортно-заготівельних витрат, втрат від псування та недостачі.

Вся інформація про наявність запасів відображається у формах: № 1 Баланс (Звіт про фінансовий стан) та № 5 Примітки до річної фінансової звітності. Фінансовий звіт повинен містити інформацію про:

- облікову політику, у якій вказано методи оцінки запасів та формули для розрахунку собівартості;
- балансову вартість запасів відповідно до прийнятих підприємством класифікацій та загальну балансову вартість даних активів;
- балансову вартість запасів, що обліковуються за формулою: чиста вартість реалізації мінус витрати на продаж;
- вартість запасів, що визнані витратами звітного періоду;
- суму часткового списання запасів, які були визнані витратами звітного

періоду;

- суму сторнування будь-якого часткового списання, яку визнали зменшенням вартості запасів та віднесли до витрат періоду;
- балансову вартість запасів, що були передані під заставу, як гарантія зобов'язань.

Таким чином, порівнюючи П(С)БО 9 та МСБО 2, можна зробити висновок, що вони мають, як спільні, так і відмінні риси. Спільними рисами в обох стандартах є визначення терміну «запаси», умови їх визнання, рекомендації, що стосуються методів оцінки запасів, а також та основні поняття, пов'язані з даними активами. Основні відмінні риси між двома стандартами: склад запасів та склад витрат, які формують собівартість.

Нормативні документи, які регламентують відображення в обліку дебіторської заборгованості в Україні наступні: П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» та П(С)БО 13 «Фінансові активи» [17-18], за кордоном використовують – МСБО 1 «Подання фінансової звітності», МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки», МСБО 18 «Дохід», МСБО 32 «Фінансові інструменти: розкриття та подання» та МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» [8,11-14].

Згідно з вище названими міжнародними стандартами дебіторська заборгованість є фінансовим активом, який дає конкретне право на отримання цінних паперів чи грошових коштів від іншого суб'єкта господарювання. Правила оцінки та визнання дебіторської заборгованості подані в П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість», П(С)БО 13 «Фінансові активи» та МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка». Якщо говорити про П(С)БО, то існує два положення, що регулюють визнання і оцінку більшої частини дебіторської заборгованості, яка вважається фінансовим активом. Однак у даних стандартах не вказано взаємних посилань, тому складається думка, що вони застосовуються до різних активів. Окремого стандарту щодо визнання та оцінки дебіторської заборгованості у міжнародних стандартах немає, а розкриття інформації

здійснюється за МСБО 39, тобто така заборгованість вважається одним з видів фінансових інструментів.

При порівнянні П(С)БО 10 [17] та МСБО 39 [14] можна визначити такі відмінності:

- згідно національних стандартів підприємство визнає дебіторську заборгованість активом, коли існує ймовірність отримання майбутніх економічних вигід і можливо достовірно визначити її сума [17];
- згідно міжнародних стандартів дебіторська заборгованість відображається в балансі і визнається, коли підприємство стає стороною контрактних зобов'язань і, як наслідок, має юридичне право одержувати грошові кошти або інші цінності [14].

Ще однією відмінністю в обліку є оцінка дебіторської заборгованості: за П(С)БО вона оцінюється за первісною вартістю (або чистою вартістю реалізації), а згідно МСБО – справедливою вартістю.

Спільним є те, що за обома стандартами у фінансовій звітності дебіторська заборгованість відображається у складі поточних активів та поділяється на короткострокову і довгострокову.

Хоча національні стандарти обліку складаються на основі міжнародних стандартів, все одно існують розбіжності обліку в Україні та зарубіжних країнах, пов'язані із специфікою національної системи. Перш за все, потрібно відмовитись від жорсткої регламентації обліку, удосконалювати національні стандарти та гармонізувати їх з міжнародними стандартами та забезпечити належне професійне навчання практикуючих бухгалтерів.

Вступ до Світової Організації Торгівлі та євроінтеграція також сприяє гармонізації облікових стандартів згідно з МСФЗ, це також полегшить співпрацю з іноземними інвесторами та партнерами. При узгодженні стандартів потрібно пам'ятати про особливості України та її законодавства, які не притаманні іншим країнам Європи.

3. КОНТРОЛЬ ТА АУДИТ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ: МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основою для управління підприємством вважається бухгалтерський облік, проте без чітко організованого контролю неможливо досягти запланованих результатів. Контроль – це важлива частина ефективного здійснення господарської діяльності підприємства. На основі отриманої інформації про господарські операції, приймаються найбільш ефективні та раціональні управлінські рішення. У системі контролю вагоме місце займає внутрішній контроль, що складається з контролю за оборотними та необоротними активами, контролю за пасивами, а також за доходами, витратами та фінансовими результатами.

Одне з найважливіших положень в діяльності суб'єкта господарювання є майновий та ресурсний потенціал, саме тому необхідно приділяти велику увагу контролю за оборотними активами, які є економічними ресурсами виробництва. Вони формуються для забезпечення безперервної господарської діяльності, тому раціональне їх використання позитивно вплине на фінансовий результат діяльності.

На підприємстві за організацію внутрішнього контролю відповідає або власник (або уповноважений ним орган), оскільки він зацікавлений у правильному відображенні облікової інформації.

Метою контролю господарських операцій з оборотними активами є перевірка достовірного, доцільного та законного здійснення операцій, що пов'язані з формуванням, використанням та рухом активів на підприємстві. Достовірність проведених операцій можна встановити за допомогою прийомів фактичного та документального контролю.

Важливими методами контролю за фактичною наявністю оборотних активів є інвентаризація, перевірка та обстеження.

Обстеження проводять шляхом ознайомлення з всіма або окремими

видами оборотних активів по визначеному списку питань. При цьому використовують різні прийоми контролю і не обов'язково перевіряють облікові записи та первинні документи.

Перевіркою називають фактичне вивчення певних питань, що стосуються використання оборотних активів чи дій керівництва на підставі скарг, заяв, сигналів, або у випадку, якщо це відповідає плану роботи контрольованого суб'єкта. Перевірка, при якій здійснюють перегляд документів, називається документальною. Вони, зазвичай, не потребують використання складних прийомів або застосування професійних знань у галузі контрольно-ревізійної діяльності.

Інвентаризацією називається метод співставлення фактичної наявності оборотних активів з даними бухгалтерського обліку. Здійснюється шляхом огляду та перерахунку оборотних активів.

Під час документального контролю використовують арифметичні, формальні, економічні, нормативно-правові та зустрічні перевірки, а також взаємний контроль. Фактичний контроль здійснюють за допомогою огляду, обстеження, контрольного запуску сировини і матеріалів, контрольного придбання, контрольного приймання продукції за якістю і кількістю та досліджень операцій на місці. Дані методи контролю є дуже схожими, головною відмінністю між ними є те, що при документальному контролі перевіряються документи, а при фактичному – реальна кількість і стан оборотних активів.

Проведення контролю неможливе без економічного аналізу, при якому визначаються показники ефективності використання активів, наприклад, показник оборотності, ліквідності, а також наявності і використання оборотних активів.

Комплексна перевірка бухгалтерського обліку та фінансової звітності з метою надання незалежного висновку називається аудиторською перевіркою. Проведення аудиту регламентується законами та нормативними актами. До них відносять: Закон України «Про бухгалтерський облік і

фінансову звітність в Україні», План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій, підприємств і організацій, затверджений Наказом Міністерства фінансів України, національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку; Закон України «Про аудиторську діяльність», національні нормативи аудиту; Кодекс професійної етики аудиторів України. Для проведення аудиту укладають договір між аудитором (аудиторською фірмою) та замовником, що засвідчує факт домовленості про проведення перевірки.

Метою проведення аудиту є встановлення достовірності даних бухгалтерського обліку щодо оборотних активів, а також повноти, своєчасності та правильності відображення інформації в облікових регістрах, зведених документах та фінансовій звітності, відповідно до облікової політики суб'єкта господарювання.

Джерелами інформації для аудиторської перевірки є наказ про облікову політику, первинні документи, облікові регістри, в яких відображено господарські операції, акти, довідки та висновки попередніх аудиторських перевірок, а також звітність.

Головні завдання аудиту наступні:

- Перевірка наявності запасів, їх стану збереження, складського обліку;
- Перевірка організації придбання, витрачання, заготівлі та списання при втраті запасів;
- Перевірка повноти оприбуткування, достовірного визначення вартості запасів, а також правильної організації щодо зберігання, використання та погашення довіреностей;
- Перевірка незавершеного виробництва, правильного формування собівартості продукції та дотримання лімітів відпуску запасів;
- Перевірка правильного ведення синтетичного та аналітичного обліку витрат на виробництво;
- Перевірка своєчасного пред'явлення претензій щодо якості та кількості запасів;

- Перевірка правильності відображення податків, пов'язаних із собівартістю продукції;
- Перевірка наявності та відображення договорів у відповідних журналах;
- Перевірка правильного документального оформлення розрахунків з дебіторами;
- Перевірка достовірності створення резерву сумнівних боргів та порядку списання безнадійної заборгованості.

Об'єктами аудиторської перевірки операцій з оборотними активами є:

- Елементи облікової політики, які включають: перелік витрат, які не входять до первісної вартості запасів; методи оцінки та списання запасів і МШП; відображення запасів, які не принесуть економічних вигід; визначення собівартості запасів, виготовлених на підприємстві власними силами.
- Операції з обліку виробничих запасів, МШП, витрат на виробництво, браку, напівфабрикатів, готової продукції, товарів, продукції сільського господарства та тварин на вирощуванні.
- Записи у первинних документах, облікових регістрах та звітності.
- Інформація про порушення порядку ведення бухгалтерського обліку, недостачі, зловживання, які знайшли підтвердження в актах ревізій, перевірок, висновках аудиторів, постановках правоохоронних органів.

Найпоширенішими способами і методами перевірки при аудиті оборотних активів є арифметична перевірка та інвентаризація.

ВИСНОВКИ

Адаптація національних стандартів обліку до міжнародних стандартів фінансової звітності наближує законодавство України до економічно розвинених країн, дозволяє спростити організацію обліку, зменшити кількість зловживань з грошовими коштами, також зробити інформацію більш прозорою та порівнюваною для користувачів із різних країн.

Хоча національні стандарти обліку побудовані на підставі міжнародних стандартів, виникає велика кількість розбіжностей обліку в Україні та зарубіжних країнах, це пов'язано зі специфікою національної системи та податкового законодавства.

Таким чином, вагоме місце в загальності сукупності активів підприємства становлять оборотні активи, які являють собою сукупність матеріальних цінностей та грошових коштів, що обслуговують операційну діяльність суб'єкта господарювання, а також призначені для споживання або реалізації протягом одного року чи одного операційного циклу. Існує багато різних класифікацій оборотних активів, вони складаються з виробничих запасів, грошових коштів та дебіторської заборгованості. Інформація про оборотні активи відображається в Балансі, Звіті про рух грошових коштів та в Примітках до річної фінансової звітності.

Важливе місце в організації обліку та контролю посідає оцінка наявних на підприємстві оборотних активів. Від обраної методики залежать якість та достовірність відображених у звітності показників, які характеризують майнове і фінансове становище підприємства.

Аудиторська перевірка операцій із оборотними активами необхідна для встановлення достовірності первинної документації відносно наявності та стану оборотних активів, повного і своєчасного відображення первинних даних в облікових регістрах і в зведених документах, правильності ведення їх обліку, його відповідність прийнятій обліковій політиці і вимогам

нормативних документів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Белокоз, О. Відмінності між вітчизняними та міжнародними підходами до оцінки дебіторської заборгованості торговельних підприємств / О. Белокоз // Галицький економічний вісник. – 2010. – № 3. – С. 197 – 201.
2. Закон України «Про аудиторську діяльність». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3125-12>
3. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
4. Канурна, З.Ф. Контроль оборотних активів підприємств машинобудівного комплексу / З.Канурна // Міжнародний збірник наукових праць. – № 3 (12). – С.246-252.
5. Коблянська, Г.Ю., Ревенко, К.О. Порівняльна характеристика П(С)БО 9 «Запаси» і МСБО 2 «Запаси». / Г. Кобилянська, К. Ревенко // Економіка: теорія та практика. – 2014. – № 2. – С .50-55
6. Колумбет, О. Оборотні активи: сутність, класифікація та структура у вітчизняній і зарубіжній практиці /О. Колумбет // Збірник наукових праць ДЕГУТ. Серія «Економіка та управління» – 2013. – №23-24. – С.324-332
7. Малютяк, С. Облік запасів: деякі нюанси застосування П(С)БО та МСБО / С. Малютяк // Аудитор України. – 2015. – №7-8(236-237). – С.50-53.
8. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової звітності». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_013
9. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 «Запаси». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_021
10. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 «Звіт про рух грошових коштів». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_019
11. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 8 «Облікові політики,

- зміни в облікових оцінках та помилки». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_020
12. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 «Дохід». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_025
13. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 32 «Фінансові інструменти: розкриття та подання». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_029
14. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_015
15. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>
17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99>
18. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові активи». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01>
19. Полторак, А. С. Класифікація оборотних активів підприємств АПК: сучасні науково-методологічні підходи / А. Полторак // Інвестиції: практика та досвід. – 2013. – №15. – С.68-71
20. Федорченко, О. Є. Звіт про рух грошових коштів: адаптація відповідно до МСФЗ та проблемні аспекти його формування / О. Федорченко // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – №3. – С. 892-895.
21. Яцишин, С. Р. Запаси в установах державного сектору економіки: визначення та поняття / Світлана Романівна Яцишин // Фактори впливу на формування та розвиток фінансової системи України : матеріали

- Міжнародної науково-практичної конференції. [Львів, 28-29 листопада 2014 року] / ГО «Львівська економічна фундація». – Ч.3. – 2014. – С. 115-118.
22. Яцишин, С. Р. Запаси установ державного сектору економіки: оцінка та переоцінка / С. Яцишин // Торгівля комерція, підприємництво : Збірник наукових праць. – Львів : Львівська комерційна академія, 2014. Випуск 16. Серія економічна. – С. 159-164.
23. Яцишин, С. Р. Міжнародний досвід стандартизації обліку / С. Яцишин // Методологічні проблеми та шляхи удосконалення систем обліку, аналізу, ревізії та аудиту в Україні: Тези доповідей наукової конференції професорсько-викладацького складу «Економічні, правові, інформаційні та гуманітарні проблеми розвитку України в постстабілізаційний період» [Тернопіль, 18 квітня 2007 р.]. – Тернопіль, 2007. – С. 85-88.
24. Яцишин, С. Р. Оцінка та переоцінка запасів бюджетних установ в умовах сьогодення / Світлана Романівна Яцишин // Теорія і практика бухгалтерського обліку, аналізу й аудиту : стан, проблеми та перспективи розвитку : матеріали VII міжнародної науково-практичної конференції [Львів, 16-17 травня 2014 р.] / [відп. за вип. : проф. Куцик П. О.]. – Львів : ЛКА, 2014. – С. 148-152.